

N:o 70.

Af herr **A. Olsson**, i Ornakärr, om ändrad lydelse af 13 §
konkurslagen den 18 september 1862.

13 § i konkurslagen den 18 september 1862 har följande lydelse

»Hvad efter konkursens början i utsökningsmål mot gäldenären göres, vare utan all verkan i konkurssaken, der ej intecknings- eller panthafvare yrkar försäljning af egendom, hvori han förmånsrätt till betalning eger. Är lös egendom före konkursens början utmätt, men ej försäld, upphöre konungens befallningshafvandes eller utmätningmans befattning dermed.»

Häraf är tydligt, att hvad angår lösegendom, som före konkursens början blifvit utmätt, men ej försäld, konungens befallningshafvandes eller utmätningmans befattning med sådan egendom skall i och med konkursen upphöra. Huruvida konungens befallningshafvandes eller utmätningmans befattning med fastighet, som för ointecknad gäld blifvit utmätt, men ej försäld, jemväl vid konkurs upphört, har deremot befunnits tvifvelaktigt, enär det visat sig att domstolarne derom varit af olika meningar. Detta framgår af de här efteråt intagna tvenne bilagor, hvilka utvisa, att beträffande tillämpningen af ofvan anmärkta § i konkurslagen olika domslut uti för öfrigt lika beskaffade mål utfallit. Att så skett måste förutsätta, det lagbestämmelsen härom icke är fullt tydlig, och att följaktligen en omredigering af densamma är nödvändig. Detta så mycket mera, som de rättsförhållanden, hvilka genom de olika tolkningarna af 13 § i konkurslagen kunna uppstå, äro af största vikt,

med hänseende till stadgandet i gällande utsökningslag angående inropares skyldighet att å bestämd tid liqvidera köpeskillingen för utmättningsvis försäld fast egendom och hans lagbestämda rättighet att efter fullgjord betalning egendomen tillträda. Till förekommande af olägenheter, som kunna tänkas uppstå genom olika tydning af nu gällande föreskrift och för att undanrödja den osäkerhet, som, efter hvad derutinnan förekommit, nu måste anses rådande beträffande behandling af fast egendom, som tillhör i konkurstillstånd försatt gäldenär, men blifvit före konkursens början för ointecknad skuld utmätt, får jag härigenom hemställa, att Riksdagen ville för sin del besluta sådan ändring uti 13 § konkurslagen, att den påpekade otydligheten må undvikas.

Beträffande sättet för ändringens vinnande finnas tvenne utvägar, den ena att nyssnämnda § i konkurslagen ändrades i den riktning, högsta domstolens prejudikat af 1886 går, och den andra i den riktning hofrätten öfver Skåne och Blekinge i sitt domslut af 1889 fastställt. Icke blott den omständigheten, att det senare domslutet är af nyare datum, utan äfven för att vid inträffande konkurser få en likartad behandling af boets tillhörigheter, vare sig dessa bestå af fast eller lös egendom, den der före konkursens början blifvit utmätt, anser jag den mening hofrätten öfver Skåne och Blekinge uttalat vara att föredraga framför den af högsta domstolen uttalade, och tillåter jag mig alltså föreslå, att Riksdagen beslutar, att 13 § i konkurslagen af den 18 september 1862 måtte erhålla ungefärligen följande förändrade lydelse:

Hvad efter konkursens början i utsökningsmål mot gäldenären göres vare utan all verkan i konkurs-saken, der ej intecknings- eller panthafvare yrkar försäljning af egendom, hvori han förmånsrätt till betalning eger. Är före konkursens början fastighet för icke förmånsrättsegande fordran eller lös egendom utmätt, men ej försäld, upphöre konungens befallningshafvandes eller utmättningsmans befattning dermed.

Skulle dock den af högsta domstolen uttalade meningen anses vara att föredraga, vill jag tillkännagifva, att, om ofta nämnda § undergår ändring i denna riktning, jag äfven kan finna mig tillfredsstäld dermed, emedan, som jag förut anmärkt, hufvudsaken är att få tydlig och bestämd lag gifven i detta fall till eganderättens betryggande. Jag anhåller slutligen, att, derest lagutskottet anser det af mig förordade sättet för frågans lösning vara att föredraga, utskottet må ega vidtaga

nödig redaktionsförändring i förslaget, samt att om en annan mening gör sig inom utskottet gällande, utskottet då måtte framlägga förslag till §:ns ändring i sådan rigtning.

Stockholm den 28 januari 1891.

Anders Olsson.

Bilagor:

Utdrag ur nytt juridiskt arkiv, afd. 1, Tidskrift för lagskipning, utgifvet af G. B. A. Holm, vice häradshöfding. — 1886 — Trettonde årgången.

106.

Genom öfverståthållareembetets den 27 maj 1885 meddelade, sedermera icke öfverklagade utslag förpligtades A. Blomgren att för L. M. Wærns ointecknade fordran betala 861 kronor jemte ränta och kostnadsersättning. Till gäldande deraf togs den 4 påföljande juli i mät Blomgrens fastighet nr 47 i kvarteret Blasieholmen; hvarefter, och sedan saluvärdering derå egt rum, öfverståthållareembetet till den 21 oktober 1885 utlyste exekutiv auktion å fastigheten.

Den 19 i sistberörda månad inlemnades till öfverståthållareembetet särskilda skrifter från gode männen i Blomgrens emellertid inträffade konkurs, E. Almqvist, I. Hirsch och O. Almqvist, som deri anhöllo, att, enär konkurs yppats, den utlysta exekutiva auktionen å fastigheten måtte vardas instäld.

Genom beslut ofvannämnda den 21 oktober yttrade öfverståthållare-

embetet, att enär fastigheten blifvit tagen i mät, och utmätningsförrättningen vunnit laga kraft, samt kungörelse om fastighetens försäljning blifvit utfärdad, innan Blomgrens konkurs tagit sin början;

förty och då 13 § i konkurslagen icke medgafve konungens befallningshafvande att upphöra taga befattning med utmätt egendom i annat fall, än då lös egendom blifvit före konkursens början utmätt, men ej försäld,

förordnades, att, utan afseende å gode människens yrkande om inställande af auktionen, densamma komme att försiggå.

Samma dag företog öfverståthållareembetet utrop af fastigheten, dervid C. W. Linder stannade för högsta budet, 160,000 kr., som med klubbslag fästades; och förklarade öfverståthållareembetet, att fördelning af köpeskillingen skulle ega rum den 2 december 1885.

Häröfver klagade handelsbolaget under firma Almqvist & komp., såsom innehafvare af en till Linder eller order af Blomgren utfärdad skuldsedel å 5,000 kronor med ränta; till säkerhet hvarför in-teckning meddelats i omförmälda fastighet den 27 april 1885. Bolaget skulle blifva lidande, om auktionsförrättningen fastställdes, enär dervid erbjudna köpeskillning icke räckte till betalning af någon del utaf bolagets in-tecknade fordran. Således, och enär inställelsedag i konkursen skulle inträffa först den 10 december, yrkades med stöd af 13 och 47 §§ konkurslagen upphäfvande af auktionen och inställelse af köpeskillingsliqviden. Sista mom. i 13 § åsyftade icke att göra någon inskränkning i, utan i stället tillägg till paragrafens öfriga föreskrifter och borde ställas i sammanhang med 54 §, enligt hvilken borgenär eller syssloman egde omhändertaga afträdd egendom.

Svea hofrätt fann enligt utslag den 17 december 1885 skäl icke vara anfördt, som kunde föranleda ändring i öfverståthållareembetets öfverklagade beslut och öfriga åtgärder. Almqvist & komp. fullföljde sin talan hos *Kongl. Maj:t* med tillägg, att då Blomgren råkat i konkurs efter utmätningen, men före egendomens försäljning, tillhörde enligt 36 § konkurslagen egendomen konkursboet. Detta ändringssökande bestreds af Linder. Målet föredrogs den 3 september 1886 i *högsta domstolen*, hvarvid justitieråden *Glimstedt* och *Herslow* ansågo nödigt att före målets afgörande förklaring infordrades jemväl från sysslomännen i Blomgrens konkurs och från de borgenärer, hvilka ur köpeskillingen erhållit betalning;

men högsta domstolens *öfriga ledamöter* förklarade sig beredda att målet i befintligt skick afgöra.

Derefter förklarade högsta domstolens flesta ledamöter (justitie-
Bih. till Riksd. Prot. 1891. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 11 Häft.

råden *Huss, v. Segebuden, Östergren, Ahlgren* och *Åbergsson*), att de funne skäl ej vara anfördt, som i hofrättens utslag kunde verka ändring.

Justitierådet *Glimstedt* anförde: »Enär den fordran, till hvars gäldande utmätningen den 4 juli 1885 egt rum, ej var in-tecknad i fastigheten, och någon förmånsrätt i fastigheten för samma fordran ej heller blifvit på annan grund förvärfvad, innan Blomgrens konkurs tog sin början, samt vid sådant förhållande öfverståhållareembetet icke emot stadgandet i 13 § konkurslagen egt att efter konkursens början taga vidare befattning med utmätningsärendet, pröfvar jag lagligt, med upphäfvande af öfverståhållareembetets och hofrättens beslut, undanrödja öfverklagade auktionsförrättningen.»

Justitierådet *Herslow* utlät sig: »Enär den fordran, hvarför ifrå-gavarande fastighet blifvit från Blomgren tagen i mät, icke varit i fastigheten in-tecknad, och Blomgren afträdt sin egendom till konkurs, innan den på grund af berörda utmätning förrättade exekutiva försäljning af fastigheten egt rum, finner jag jemlikt 13 § konkurslagen, jemförd med samma lags 47 §, skäligt att, med upphäfvande af hofrättens öfverklagande utslag, ogilla samma försäljning, i följd hvaraf hvad exekutor derefter i afseende å försäljningen kan hafva åtgjort kommer att för-falla.» —

Rätt utdraget intygas:

H. C. Clausen.

C. A. Ericson.

Afskrift.

Kongl. Maj:ts och rikets hofrätts öfver Skåne och Blekinge utslag på de besvär, sekreteraren G. O. Olsson i Lund anført deröfver, att sedan fastigheten n:is 37 och 38 inom kvarteret Kullen i Helsingborg blifvit från J. E. Holmberg den 23 maj innevarande år utmätt till gäldande af Holmbergs skulder till handlanden Aug. Stenström i Helsingborg och veterinärläkaren Axel Lundin i Åtvidaberg; så och efter det vid exekutiv auktion, som för fastighetens försäljning blifvit af magistraten i Helsingborg utlyst till den 26 sistlidne juli, klaganden, hvilken egde i fastigheten in-tecknad fordran, yrkat, att som Holmberg blifvit försatt i konkurs den 25 juli detta år samt de fordringar, för hvilka fastigheten blifvit utmätt, icke vore i densamma in-tecknade, auktionen måtte inställas, har magistraten den 26 sistlidne juli dels medelst beslut, sig utlätit, att enär fastigheten blifvit tagen i mät och utmätningsförrättningarna vunnit laga kraft, samt kungörelse om fastig-

hetens försäljning blifvit utfärdad, innan Holmbergs konkurs tagit sin början, förty och då 13 § konkurslagen icke medgåfve magistraten att upphöra taga befattning med utmätt egendom i annat fall, än då lös-egendom blifvit före konkursens början utmätt, men ej försåld, förordnade magistraten att auktionen komme att försiggå, *dels ock* derefter utbjudit fastigheten, som inropats af auditören J. Ph. Wennerberg; deruti klaganden sökt ändring, hvaröfver Wennerberg blifvit hörd och sig förklarar; gifvet i Kristianstad den 17 december 1889.

Kongl. hofrätten har granskat handlingarna, och enär de fordringar, till hvilkas gäldande ifrågavarande fastighet blifvit utmätt, ej äro i densamma in-tecknade, samt vid sådant förhållande magistraten icke, emot stagandet i 13 § konkurslagen, egt att efter början af be-mälde Holmbergs konkurs taga vidare befattning med utmätningsärendena, pröfvar kongl. hofrätten lagligt att, med upphäfvande af magistratens ofvan anmärkta beslut, undanrödja öfverklagade auktions-förrättningen.

Actum ut supra.

På kongl. hofrättens vägnar

Wilh. Lilliesträhle.

Rätt afskrifvet betyga:

N. L. Thomasson.

I. Lundblad.

Vidimeras:

A. Bolin.

H. C. Clausen.